

TÁROGATÓ.

VEGYES TARTALMU HETILAP,

a gazdasági egyesület, vidéki és városi nőegylet s a Szamos-Tiszahát közlönye.

Megjelen
minden szombaton.
Előfizetési feltételek.
Helyben:
Egész évre . . . 4 ft.
Fél évre . . . 2 „
Házhoz hordva, vagy vidékre
postán:
Egész évre . . . 4 ft 30 kr.
Fél évre . . . 2 „ 25 „
Egyes szám ára . . . 10 „

Hivatalos és magán- hirdetések

jutányos áron készpénz fizetés
mellett elfogadtnak.

Bélyegdíj
minden beiktatásért 30 kr.
A nyilttérben a három-
hasábos gármonsor beig-
tatási díja 20 kr.

Felolós szerkesztő s kiadó
Kovács Márton.

Szerkesztői iroda s kiadó-hivatal,
hová a hirdetések s előfizetési pénzek utasítandók,
templom-utca 548. sz.

Szerkesztő társ
Zombori Gedő.

Pár heti távollétem alatt Zom-
bori Emőd, kit szép költemé-
nyeiről lapunk olvasói már ismer-
nek, volt szives e lap vezetését el-
vállalni. Tisztelettel kérem munka-
társainkat, és e lapok barátait, hogy
neki a lap érdekesítésében segéd-
kezet nyújtani sziveskedjenek.

Zombori Gedő.

A sebesülteket ápoló egylet.

A hadvihara megszűnt, a magyar sebesült test-
vérek iránti részvét nyilatkozatok és ajánlatok ha bár
a felsőbb körökben elismeréssel fogadtattak is: nem
mindedűt vételhetnek igénybe, s a főváros és a kö-
zelebb eső városok segélye annyira elégséges, hogy a
mint a jelek mutatják, honfias ajánlatunk beváltására
nem leend szükség. A segély bizottmány tett is már
eziránt a m. k. helytartóságnál tiszteletteljes kérdést.
Reánk nézve az a fő, hogy mi megtettük a mit kes-
resztlyeni szeretet és hazafiaság követelt, hogy ajánla-
tunk minő kedvesen fogadtattott, mutatja a következő
leirat:

5186. éln. sz.

Magyarország kir. Tárnokmesterétől.

Tekintetes Gabányi János urnak, Szatmár-
Németi h. polgármesterének.
Szatmár-Németiben.

Midőn a hadsebesülteket ápolása iránt a
város közönsége részéről nyilvánult hazafias
ajánlat felől f. hó 4-ről 1812. sz. alatt kelt
jelentését örvendetes tudomásul venném, s
azt egyidejűleg tudomás s további intézke-
dés végett mai napról a helybeli cs. kir.
országos hadi főparancsnoksággal közölném;
felhívom tekintetes polgármester urat: mi-
szerint a város közönségének ezen hazafias
s emberbaráti készségéért legmelegebb kö-
szönetemet nyilvánítsa stb. stb.

Budán, 1866. aug. 8-án.

Kir. tárnokmester ő nagymé-
lősége nevében

Bartal György m. k.

Felhívás.

A július 18 dikára egybehívott pártfo-
gósági gyűlés — melyben szatmár-németi
ref. Gymnasiumunk kül- s belügyeire tar-
tozó nagy horderejű tárgyak várokozának
elintézésre — a pártfogó tagok kevés szá-
mban lett megjelenése miatt, más időszakra na-
poltatván el, — alúlirott bizattam meg, al-
kalmassá időt választanom, új pártfogósági
gyűlés tartására.

Azon hiedelem mellett, hogy a nyári
mezei munkák nem sokára végüket érendik
mély tisztelettel kíséretében, annak nyilván-
nitása mellett hívom meg Szatmárra szeptember
12-dik napjára — a Gymnasium imatere-
mébe, d. e. 9 órára a tek. Pártfogóság illető
tagjait, miszerint halasztást nem tűrő ügyein-
ket, akkor, — bármily számban gyűlendünk
össze, haladéktalanul el fogjuk intézni.

Mély tisztelettel maradván
Szatmárt augusztus 17. 1866.

Gyene Károly,
pártfogósági választott elnök.

A méhek életéből.

A méhek életéről szóló hosszabb érte-
kezésemből, melyet a kir. magyar természet-
tudományi társulat két szakgyűlésén felol-
vasni szerencsés voltam, ezen nevezetes rovar
némely életjeleneteit bátorodom röviden elő-
adni, előadásomban méhről való roppant
irodalomra támaszkodván.

Leginkább azért szólok itt a méhről,
mert egyrészt ohajtanám, hogy az állatok
életének tanulmányozására fordítassék kü-
lönös gond és szorgalom, másrészt pedig
azért, mert társulatunk egyik főczélja a tu-
dományt terjeszteni és mert megbocsáthat-
lan véteknél tartom, hogy hazánkban a mé-
hészlet oly gyöngye lábba áll. Nem ismerünk
állatot, mely oly kevés költség és fáradság
után oly nagy hasznot hozna, mint a méh.
Hazánk buja növényzete és éghajlata pedig
a méhészetnek nagyon kedvező. — Minden
gazda, kertész, erdész tartson méheket, a
reájuk fordítandó csekély gond csak ked-
ves, de nagyon is hasznos időöltés. A méh-
tenyésztést sokan az állam föl nem ismert
aranybányájának nevezték el, s ha ez ész-
szerű, tényleg a gazdaság minden ágát jö-
vedelemre nézve fölmulja.

Ehrensels, bajor gazda, ki 1000 köpü-
vel bir, 150-től 1000 forintot számít tiszta
jövedelmül. Nem szolgálhatna-e ez nekünk
nagy ösztönzésül?

Hogy már az őskor is ősmerte a mé-
het s ennek hasznát, bizonyos, de csak 15
év óta történik a méhek tenyésztése ész-
szerűen, mióta t. i. Dzierzon oly köpüket
talált föl, melyekből a lépeket könnyen és
sértetlenül lehet kivenni s ismét visszahe-
lyezni; csak 15 év óta vagyunk képesek a
méhélet titkairól lassanként fátyolt fölemelni.

Noha számos a méhfélékhez tartozó nem
és faj létezik, mégis csak az Apis L. nem,
4 fájában szelidített meg, még pedig Eu-
rópában csak két fajtájában ápoljuk.

Méhünk úgy látszik Szíriából veszi ere-
detét, honnan a földnek minden részébe el-
terjedt, Keletindiat kivéve, hol az Apis dor-
sata, indica és florea által pótolatik.

Nagy fajtája közül legnevezetesebb az
olasz méh (Apis ligustica), melynek hazája
Olaszország felső része s noha a régiiek előtt
ismeretes volt, mégis csak 1843-ban Bal-
denstein által hozatott először Németországba.
1853-ban kapott Dzierzon Velenczéből egy
köpüt s fáradozásainak köszönhető, hogy
most már egész Európában, sőt Ameriká-
ban is található. A többi 3 fajta közül az
Apis fasciata Ltr. s az Apis Adansonii Ltr.
csak Afrikában, az Apis cerana Fabr. pedig
Chinában jó elő.

Az olasz méh általában a közönséges-
nél karcsubb, kisebb s gyöngédebb. Potro-
hának egyes gyűrűi félig szép rozsdasárgák;
a hátukat fedő szőr pedig sokkal világó-
sabb, mint a közönségesé, mi által szép
aranyárga kinézést nyer. — Tevékenysége
igen nagy, azért őt a régiiek és velük együtt
Dzierzon többre becsülik, mint a közönsé-
gest. Mivel azonban még senki meg nem
mérte, melyik hoz a kettő közül több mé-
zet a gyomrában, azért még semmi követ-

keztetést vonni nem szabad az egyik vagy
a másiknak előbbrevalóságára, annál ke-
vesbé nem, mivel még azt sem tudjuk, rak-e
az olasz méh bizonyos időben több petét,
mint a közönséges. Az olasz méh igen jó-
kor kezd gyűjteni és kevésbé gourmand,
mint a közönséges, szurási vágya pedig igen
csekély.

A méhek állama mint tudjuk, három-
féle egyénből áll: ezek: a dolgozók, a he-
rék és a királyné vagy anyaméh.

A herék tökéletesen kifejlődött hímek,
és 14 izes csápokkal birnak, nemzőszerveik
pedig következőképen vannak alkotva: A
két vesealaku heréből, melyek 200—300
finom csövecskéket tartalmaznak, ered a két
ondóvezető, melyek alsó végük felé henge-
res csövekké szélesbülnek s 2 mirigybe vagy
tömlőbe nyílnak. Ezek ismét a hosszú vé-
kony ondójáratba ömlenek, melynek meg-
vastagodása a penist képezi. A herékben,
mint tudjuk, képződik az ondó és pedig a
méhél egész életében csak egyetlen egy-
szer t. i. az átváltozás második korszaká-
ban. A penis, mint már említve volt, csak
az ondójáratnak folytatása, legvégső része
megvastagodott, gömbös s két foltal bir,
melyeket fekvésük szerint has és hátfoltra
különböztetünk; a hasfolt sűrű, merev bar-
naszintű, hátrafelé irányzott szőrökkel van
berakva.

A méhállam egyedüli tökéletesen ki-
fejlődött nősténye az anyaméh, melynek 13
izű csápjai vannak; legnevezetesebb szervei
pedig a két petetartó, melyek a potroh leg-
nagyobb részét foglalják el és a hasolda-
lán fekszenek, az egyik a jobb, a másik a
bal oldalon; körtve alaknak és a légesövek
sűrű hálózatától vannak körüvezve. Mind-
egyik petetartó több száz egyes csatornából
áll, melyek a petetartó zárt vége felé meg-
vékonyulnak, a nyílt vége, azaz a kivezető
cső felé pedig szélesbülnek. Mindegyik cső
körülbelül 20 nagyságra, különböző petét
tartalmaz, minthogy a nagyobbak és régieb-
bek a cső nyílt és szélesebb vége felé van-
nak. Mindegyik oldalon levő csövek egy-egy
közös csatornába jönnek össze, úgy, hogy
mind a jobb, mind a bal petetartónak kü-
lön csatornája van; e két csatorna ismét
egy közös petevezetékbe megy át. A közös
petevezeték bal oldalán egy rövid csatorna
tér el (ductus ejaculatorius), mely egy már
szabad szemmel látható mustármag nagy-
ságu, légedényekkel körül font, a testben
föl és alá eléggé szabadon mozogható hó-
lyaghoz vezet, mely alól néhány vakbélhez
hasonló mirigyvel van ellátva.

Ezen hólyag a Siebold által valamennyi
elkülönített ivara rovarnál feltalált ondó-
tartó (receptaculum seminis) a hozzá tartozó
mirigyekkel (glandulae appendiculares). Az
ondótartó rövid csatorna által a közös ki-
vezető csőbe szakad, hová a hozzá tartozó
mirigyek, melyeknek feladatát tisztán még
nem tudjuk, ömlenek. Az ondótartó és a
közös petevezető közt fekszik, közönségesen
a hosszukás szabad szemmel is már megis-
merhető, a királynénál többnyire csak félig
telt méreghólyag, melynek hátsó részéből

vastag, tekereses csatorna vezet a fulánk tövéhez. A petevezető jobb oldalán, jól alant ered egy különös, először Sieboldtól felföldözött vakbél, valószínűleg a ragaszanyagot elkülönítő szerv.

Egy szép tavaszi napon tiszta napfényben kiröpül az anyaméh s az 1000-nyi himsereg közül egyet egy percze elragad. Az anyaméh ha t. i. a pázás termékenyítő volt, csak egyetlen egyszer pázik életében és pedig a magas levegőben. A pázás valószínűleg úgy történik, hogy az anyaméh a herére száll, minthogy a penis fölfelé van irányozva s a királyné a heréhez képest sokkal gyöngébb, mintsem hogy ezt szárnyain hordhatná. A penis, midőn a kupalaku hüvelybe hatott, feltüremlődik, mire a különben szabadon a testben forgó vér beléje tódul s kiterjeszti, minek/következtében s mivel a hasfolton lévő szőrök a hüvely falaiba kapaszkodnak, a penis többé vissza nem húzható. A here szerencsésjét tul nem éli, kimulva, a királynéval együtt a földre esik, hol is ez holt férjétől szabadulni igyekszik, lakásába visszatér és négy évre — annyi ideig szokott élni — meg van termékenyítve. A him ondója t. i. a nőstény ondótartójába jut s ott egész életén át eltéve marad.

A társaság tulajdonképi velejét a dolgozó képezik, melyek elkorcsosult s kifejldésükben hátra maradt nőstények. Ezen állatka meglehetősen hosszú hármasszálból álló nyelvét a virágok kehelyeibe bocsátja és onnan az édes nedveket felnyalja. A méh t. i. nem szívja föl a nedveket, hanem az át nem furt ormányának folytonos mozgása által szivattyuzza a nedveket a gyomorba.

Bő táplálék következtében képződik a méhtestben a viasz, hasonlóan mint a zsir a magasabb fokozott állatoknál; csak az a különbség, hogy a viaszképződés a méhnek hatalmában áll, ő ha neki tetszik, készíti viaszot, ha nem tetszik, nem. A viasz sárga színe egy a virágporban létező sárga festő anyagtól jó, mely a méhek testéből kigőzölgések következtében jó ki, s így a méhek egész lakását még a fát is belepiti, tehát a viaszt is sárgára festi. (Folyt. köv.)

A holdnak befolyásáról a fák elültetésére, nyesésére s oltására, valamint a kerti és takarmány palánták termesztésére.

Azon befolyások, melyek a kerti veteményeket érik új holdkor, azaz egy hold járásnak első három nyolczadrészekor, az új holdtól kezdve a számítás, vagy is kerész kifejezés szerint új hold utáni második péntekig, abból állanak, hogy a növény jobban kifejlődik, sok levelet hajt és később, de tovább virágzik. Ezért némely virágokra nézve, melyek gyenge természetűek, és csak rövid ideig virágzanak, hasznos lehet, ha nevedő holddal vettetik el. Elténben nem ajánlható azokra nézve, melyek természetből hamar nőnek, vagy melyeket a jó idő vége előtt akarunk virágoztatni. — Ajánlhatni olyan kerti veteményeknél, melyeknek csak zöldjét használja az ember, mint a petrezselyemnél, turbulyánál, spenátnál, kerti torma fűnél stb. A levelek mindazáltal nem lesznek olyan gyengék.

Nevedő holddal kell továbbá vetni lóherét, parlagi csibehurt, luczernát, és fűmagot; minthogy ezen takarmány palánták sokkal több és táplálóbb vaját adnak.

A nevedő hold legalkalmasabb kereskedő kertészeknek vetésre, oltásra, és szemzésre, minthogy ezeknek erős palánták után kell törekedni; ellenben nem alkalmas ez olyanok számára, kik csak kedvtőlésből üzik a kertészséget, mivel ezek hamar és tartósan akarják növényeik hasznát venni, a mit erősen nevedő fákól nem lehetne várni. A ki nevedő holddal olt, igen jól cselekszik, ha oltás előtt 3—4 nappal fűrészele a fa koronáját. Így rá ér a lév elpárologni, s nem kell attól tartani, hogy a csonkított törzsök vége uegfenésedjék, mivel ez által nemcsak az oltóág hanem a fa maga is elhalna. E fenésedéstől nevedő holddal nem igen kell tartani, a fa kérge könnyebben elválík, a kevés lév miatt, mely ha a télen által a fának ágai elvágattak, a fában van. Így kapni a faoskolákban ama temérdek nagyságu esztendő barackfákat, melyeken a vevő elcsudálkozik, de a melyeket, ha hasznát valóssággal érti, nem

fogja elébe tenni a nem annyira kifejtetteknek.

A megehető gyökerű növényeket nem kell nevedő holddal vetni, mivel igen nagyon száriba indulnak, s gyökerek csak apró marad; a földalatti karaláb, a retek, a kora sárga gyökerek csak csap forma értéktelen gyökereket adnak. A cikóriásaláta, fejes káposzta és fejes saláta hamar magba indulnak, a borsó és paszuly folyvást virít, de virága többnyire terméketlen.

Hold fogytával vetett magból nevedett palánták egészen ellenkező természetűek, betegesek, s aprók maradnak, korán és bőven virítanak, és gyümölcsöt, gyökeret és magvat bőven adnak. Szinte gondoskodni látszanak szaporodásokról, mivel korán el kell halniok. A nevedő holddal vetett magvakból kifejllett növények szinte látszanak e czél után igyekezni, de azt még sem érhetik el. Ezért tart életetek oly soká s virágzások szakadatlanul, s magvat még sem teremnek.

Eneke mesterséges példáját látjuk a kerti borsón és paszulyon, melyeknek éretlen hüvelyeit, mihelyt kifejllettek, leszedik, s melyek folyvást termenek, míg néhány hüvely jövő magtermés végett meg nem érik.

Ugyan akkor vetett borsó stb, mely egyedül magtermésre szánott, s melyről következőleg semmi zöld hüvelyt nem vettek le, már régen elhervadt, midőn amaz még igen szépen díszlik.

Ataljában véve talán káposztát, répát, gyökereket stb. kapni, melyek kissébbek, de még is keményebbek s bizonyosan jobbak.

Dinnye, ugorka, tök, s ezekhez hasonló növények, ha hold nevedésekor vettettek, folyvást virágzanak, de csak kevés, és igen késői gyümölcsöt termenek.

Oly gyümölcs vagy más fánál, mely egy hónappal, 6 héttel vagy még tovább nyestetik meg, nevedő holddal, a téli nap és éjgyenlőség után, s melynek sebei hideg vagy meleg tapasztalás kenetnek bé, úgy hogy a nedvességet bé nem szívják, gyakran a metszéstől egy újnyira vagy még lejjebb is el fog száradni a kéreg, holott ugyan azon a fán nem halna el, ha a kéreg nyitva maradna. Hold fogytával elültetett és meg-

TÁRGA.

ANNAK, A KIT ILLET.

Mit én előled elrejték eddig.
Tovább nem bírom, nem, nem, nem lehet:
A lángok tán szívem széjjelvetik,
Ha meg nem vallom hő szerelmemet.
Rózsaláng fut arcodon im által
Oh, mert hiszen nem vagy te már szabad;
S ha bár lelked néha hozzám szárnyal,
Ajkad néma, és mindent eltagad.
Oh titkolni vágytam én is lángom,
Sokszor elfojtam örült szerelmem,
It a pillanat: nem lehet várom,
Oh hallgass meg, oh hallgass meg engem.
El tudják-e titkolni az egek:
Midőn kitör a nap tüzes fényvel,
S a lombokon madárdalok zengnek,
És bűvös sohaj száll szeretszéljél?
Megrendülnek a búskomor sziklák,
És mintha nőne érző szív bennük:
Az éj sötét palástját elhajítják
S bitor felhő leng vigan felettök.
Kéjben forr a tengerek hulláma
Gyöngyét a partra messze kidobván,
Oly vidáman zúg a büszke pálna
A föllegverő bérczeknek ormán.
Minden halom egy varázs oltár,
Hol a természet szerelme lakik,
Minden virágsugós szent zsellár
Mely az angyalok honába hallik...
Én sem rejtem el szerelmem többé;
S ha síromat hoznák sebes percek,
Megvallom, hogy: örökkön örökké
Örült szívemmel téged szeretlek!

Ifj. Freudhoffer János.

EGY. POLGÁR LEÁNY.

BESZÉLY AZ ÉLETBŐL.
Zombori Gedőtől.

(Folytatás.)

II.

— Hallod-e, ha ott annyi az arany vezess oda.
— Jaj pajtás nem tudom én hogy az hol van. A mint én ott nézek, bámulok, egyszerre csak valami úgy csap oldalba, hogy én begurultam a pokol kellő közepébe; égettek, süttöttek ott engem, mert, uram bocsá — mikor magamhoz jöttem a hajam le volt perzselve, úgy fájt egész testem, aztán tudjátok hogy hol voltam? A nyájnál, s ott turkált az orrom előtt, hogy felébresszen, az a nagy kurta fülű kan, a mit tavaly vettünk Gergely Sándor uratól...

Nagy nevelés szakítá félbe a ficzko elbeszélését.
— Részeg voltál Están, kiáltották a vidor legények s jó kedvükbe megöklözték, megtagaszták az elbeszélőt. A jó fiu pedig, ha nem lett volna kávinista máig is mind vetné a keresztet, úgy meg volt arról győződve arról, hogy a mit beszél igaz, hogy Körmendi ur valósságos ördög, s tán maga Belzebub, mert ő látta, hogy a többi ördögöknek parancsolt azon a csudálatos beszédmódon a mit ő sehoggy sem értett. El is kerülte félmérföldre is az úri kastélyt, valahányszor a faluba ment.

Körmendi családja, szép s jó neje kivül, egy 17 éves leányból Corneliából és egy kis szöke fiúból Arthurból állott. Körmendiné francia nő volt, s kiváló készsége, tudományos és zenei műveltsége képessé tette, hogy gyermekeinek ő adja az első oktatást, Mint nő jó, mint háziasszony kitünő, de mint anya rossz volt, igen szerette gyermekeit, megengedett nekik mindent, ellenben az atya túlságosan szigorúnak mutatta magát gyermekeihez, pedig főleg fiát kimondhatatlannal szerette. Hogy e két különböző bánásmód a gyermekeket teljesen elrontotta, kitünt, mihelyt 14 éves korában Arthur egy nyilt oskolába vitték. Ő volt az oskolában a legelfajultabb, legvásottabb ifjonez. Körmendiné midőn fiát az oskolába küldötte, 18 éves leányával beutazta Európát s Párizsból egy gazdag vóvel

Bilous marquisval tért vissza. A marquis Párizsba vitte szép és gazdag nejét, de Kornelia pár év mulva visszatért özvegyen, Arthur pedig ép ez időben a második oskolából csapták ki, a szigorú apa pedig egy toll vonással mindentől kitagadta.

— Nem tesz semmit, szölt Arthur könnyelműen, ha Kornelia marquisnő, én báró leszek, s mint b. Szegényfi élt fényesen váltó hamisításból, melyeket atyjára írt, kártyából s hol e sem segített, rakta az adósságot halomra.

Ezzel felveszszük beszélyünk elhagyott fonalát.
A polgár leány ment az éjben, lépteit visszahangoztak a sötét utcák kövezetén, szive dobogott, idegi feszülve voltak, feje égett.

— Isten! te vagy, oh lenned kell, hogy legyen valakije egy árva leánynak! Tartsd, oh tartsd össze szívemet.

Mintha az ima erőt adott volna úgy érzé, hogy izmai acintosodnak, a fej nem kábúl, a láb nem tántorog, a szív rendesen ver, s az ész higgadtan kérdezi:

— Hova, hova fogsz menni?
— Kijönnek a felgyújtott házból, eldobják az összetépett felöltőt: miért ne dobnátam el én ez eltiport életet?... suttogá, és ajkain sajátos az életet megvető mosoly lebegett. Egy lépést tön jobbra, honnan kis távolban a folyam habjainak loecsanása hallatszott. De Julesa vallásosan volt nevelve; most is hirtelen megállítá egy vallásos gondolat: pokolba jut az öngyilkos lelke.

— Pokol! még az élet után is gyöttelem?!... Nem, nem! Oh fedezz be szent oltalmaddal idvezítő Jézusom!

Az ég mindig borult, nem égett egyetlen lámpa, nem fénylett egy csillag sem.

Körülte részeg korhelek tántorogtak haza, kibálva, énekelve szemtelen dalokat, némelyik utána is nyult, hogy megfogja őt.

E galádokkal szemben mintegy felmagasztosulva erősnek érezte magát, megszégyenítve üzte el a sülydetteket; de kiforadt a küzdelemben, hiába biztatta magát:

— Tovább, mentől tovább, el innen oda hol nem ismer senki; érzé hogy fáradt, agyalogláshoz, e feszült lelki állapothoz és a hives éji léghöz nem szokott test elgyengült s pedig még a város vége is messze volt.

nyesett fáknak a tapasz alatt igen szép kérégek támad, s a régi kéreg még sem hal el. Észre vehetni szintugy, hogy a fáról nevedő holddal lehulló gyümölcs ütődése oldalán többnyire megrothad, mely néha ugyan csak helybeli marad, de néha az egész gyümölcsre kiterjed; holott az ilyen ütődések a fáról hold fogytával leeső gyümölcsöknek csak megtaplósodnak s így az egész gyümölcs nem rothad el.

Ha valamely fa, mely igen sok galyat hajt, legjobb nevedése közben nyestetik meg, e munkának nevedő holddal kell történni, s a sebet nem szabad betapasztani.

Ha pedig az ágok azért nyesetnek el, hogy valamely fának koronája emeltessék; ennek hold fogytával kell történni. Ennek leginkább a tél kezdetén, vagy rövid idővel a nyári nap és éj egyenlőség előtt kell történni. Az elvágási hely alatt néhány száraz galyat kell hagyni, hogy ezek akkor, midőn a lev a fában felfelé megy, ezt felszivhassák.

Az itt mondottakért 35 esztendei tapasztalás kezkesedik.

Egy régi levél.

Bátori Zsigmond fejedelem levele 1597.

Generosus, Egregius, Prudentibus, ac Circumspectis Universitati Equitum et Peditum, ac Civium inhabitatorumque Varadini. Nobis dilectis.

Sigismundus Dei Gratia Transilvaniae, Moldaviae, Valachiae, Trans alpine, et S. R. J. Princeps partium Hungariae, Dominus, Aurei Velleris Eques, et Sicutrum Comes-Universi nobis sincere dilecti! salutem et gratiam. Hit igazgatásnak az mi nem ti dolgok, hagyatok békét. Szablya, Kopja katonához illendő fegyver az ti dolgok. Te pedig Király György uram felnyisd a szemedet, meglásd mit cselekeszel, ki előttök vagy a szolgáló rendnek, szájon tartsd őket, jövendő háborúságra semmi okot ne adgyatok, se protestatiókkal ne fenyegetsetek senkit, se egybe gyűlésekkel, közönséges magatok tudatlan balgatag felszólalásokból hitet ne igazgassatok; mert valaki lézen kezdője vagy Kapitány, vagy Lovász, vagy Pap vagy Secularis egy istráng szálát meg nem kimétek tőlle.

Egynehányatokra nem szóllok, de ha minyájan oly vitéz emberek vólnatok, az mint hitet tudtok igazgani, eddig regen Constantinápolyból is kiűztök vólna a Törököt.

Darabos Gáspár, és György Deákot az Bestye áruló kurvafiakat ki vond az Lajstromból, mindgyarást elűzd, Váradon se hadd őket lakni. Ha én szolgálím

voltak a bestye kurvafiak szabott regulát én előmbre ne hozzanak. Ebbe ha másképpen tselekeszel, gondold te magad mi következik belőle. Ti pedig kik jámbor, és tős gyökeres nemes rendenkívül vattok, Birák városbeliek és váradí fő Polgárok, minden rendek szántás, kapálás az ti dolgok, nem hit igazgatás, nem paraszt emberhez illik az hit igazgatás, sem vargához, sem szűtshöz, sem a protestatióval való fenyegetés, egy pörbestye áruló kurvafiahoz is valeté. Datum Albae Juliae 2. Junii Anno 1597.

Közli: P. S.

Helybeli hírek.

— Szent István király napján az idén velünk a vidékről érkezettek nagy tömege ülte meg illő kegyelettel a szent király emlékküncpét.

• Napjaink komoly kérdésekkel foglalkoznak, de ezek nem gátolnak, hogy szellemi életünket a tudományt, költészetet és művészetet figyelemmel ne kísérjük s művészeinkre, s azokra kik büszkeségünk lehetnek a közfigyelmet felhívni honfikielenségnek ne tart-suk, sőt komoly szolgálatot teszünk midőn azokat ajánljuk honfitársaink felmerülhető szükségletei kielégítésére, pártolásukba, kik azt megérdemlik. Néhány hó óta él városunkban a festészet és ezzel rokon fényképészettel foglalkozva a pesti ismertebb nevű művészek egyike Morvay Ignác; nem csinál zajt, mint önéreztés művész, távol minden nyegleségtől nem hirdeti nagyszavakban művészetét, nem állít ki falragaszokat, hanem munkálkodik esendben és jól, szép művekkel szolgálva mind azoknak, kik esetét vagy fényképező gépét igénybe veszik. Ilyen ember a bizalmat jobban megérdemli mint az újdívatu nyegle szájhősök. Mi kik Morvaytól táj és arcképeket látunk, városunkra nézve megtiszteltetésnek látjuk, hogy lakásul választotta. Ő mint festész az arckép, tájkép festésben vizzel vagy olajjal oly kitűnő, hogy hazánk legnagyobb fia számára egy tájképalbum összeállításával Mármaros értelmisége őt bízta meg. Esetje a szent képeknél valódi ihlettséggel dolgozik, s azért a nt. kath. papságnak különösen ajánljuk. Fényképei pedig a mily jól sikerültek épen olyan jutányosak, az egész városban a legjutányosabbak. A szülék, kik rajzban és festészetben gyermekeiket alaposan ohajják oktattatni, felhívjuk, hogy rajzóraként hozzá forduljanak Lakása Szatmár-Németiben az irgalmasok terén öv. Madarasyné asszonyság háza az 1350-dik szám alatt.

— A királylövészet az idén igen látogatott volt; lövészkirály lett Kuna Eduard ur, Nagybányáról. A királylövészet bezáró tánczvigalom oly népes és szép volt, oly szép hölgykoszorú gyűlt egybe, milyenre e közelebbi években nem emlékszünk. Az egészet a legjobb kedv fűszerezte, egyetlen eset zavarta meg a szépen sikerült kedélyes mulatságot. Ez esetet nemlén szemtanuk, adjuk, magunkról minden felelősséget elhárítva, úgy, a mint hivatalos személytől, illetőleg szemtanútól, hozzánk beküldetett

(Rekületett). T. szerkesztőség! Mintegy 12 óra tájt, midőn már a hölgyek elszóltak, VI. polgár a lövöldében megjelent, mámorosan. A vendégek

mint polgárt szónékkül eltűrték, s azonban folyton, hol egyik hol másik vendéggel rakoncátlanokodva, főleg Sz. városi irnokot hátul orvul nyakon fogva rázni kezdte, s midőn a bántalmazott a bántalmazót észre véve, bosszúsággal szólt, az illető a bántalmazottat kalapjával arezulütötte. Erre a felzudult vendégereg által felhívott városi hadnagy P. L. oda ment, szeliden szólott hozzá: „Ugyan VI. bácsi miért bántalmazta Szt., s szidta sértegette ez urakat? tudja, mi? szépen menjünk ki innen ketten, hagyjuk itt őket.” Ekkor ki is indulnak karon fogva, de a kert közepén VI. kérte P. L. hadnagyot engedné meg, hogy egy fekete kávét igyék. P. L. szivesen beleegyezett s karon fogva visszavezette, a mint a terembe léptek, az illető kést ragadott elő s káromkodások közt ezt P. L. mellének mérte; ez egész erővel megfogta az öldöklésre kész kezét, s szelid szemrehányások közt kivette a már VI. ellen fenyegetőzve felzudult vendégek közül. Az ajtónál megígérte az illető, hogy szépen haza megy, P. L. még öcsésének nevezte. Néhány percz múlva azonban visszatért szitkozódva, hogy ma „hadnagy vért” iszik. A jelenlevő két hadnagy a kapuhoz sietett, ekkor az illető, a vele őt csilapítandó szembe álló P. L. hadnagyra oly kés szurást mért, hogyha félre nem ugrik áldozatja lesz, így is felső öltönyét egész a testéig kihalította. Ekkor az egész közönség zugolódására a hajduk fegyvert ragadtak s küzdelem után a dühöngőt lefegyverezték és börtönbe kísérték. S—y.

• Volt alkalmunk látni, hogy Gusztrinyi Sándor műruhaszabász rajzait egy 9—10 éves kis leányka mily gyorsan fogta föl, s már a 12-ik óra végén egy divatlapból testére öltönyt szabott. Örvendünk, hogy társulatok vannak alakulófélben, fel is hívjuk reá újból hölgyeink figyelmét, mert bizony ennél hasznosabbat, most szülei, majd férjeik erszéyére könnyebbitőt, nem tanulhatnak. A műruhaszabász csak szabni tanít, a varrást egy gondosan nevelt anya is megtanítja; e már könnyű, nézelünk szerint fődolog a szabás. Ő azonban igéri, hogy az alakuló társulatoknak külön esekély díjért szabót is fogad fel néhány órára, mely alatt a varrásban befogja vezetettni az ohajtókat. Azonban kimondjuk azt biztos számítás után, hogy a ki a ruhaszabást alaposan megtanulja, öltönyeit maga készítheti: ezzel egy gyermek egész kinevelésének költségét marasztja a szülők zsebében. Első iskolája a szép törekvésű prot. nőneveldeben van.

* Figyelmeztetés. A m.-szigeti helv. hitv. lyceum pártfogóságának határozata következtében, a t. cz. szülék, gyámok stb. tisztelettel figyelmeztetnek, melyszerint eltérőleg az eddigi határidőtől, nevezett lyceumban az 1867. iskolai év szeptember 15-ik napján fog megkezdetni.

M.-Sziget, augusztus 15. 1866.

Az igazgatóság.

Kocsi vágatott el mellette, ifjúember hajtotta. — Az Istenért uram, esdett a leány, lábaim nem bírnak, vegyen fel!

Az urfi kihajolt, a könnyű kocsi lámpájánál meg nézte a szép leányt.

— Kerengette beh szép leány! Pompás kaland lesz. Egy csók, egy ölelésért elviszlek galambom.

A leány visszahökken, elfordult a nemtelen ajánlattól, s bágyadtan vándorolt tovább. Majd lábai nem bírták, leült az utca szegletkövére.

Nem sokára előtte ismét egy üres kocsi vágatott el; a bágyadt leány felállott s kezét összekucsolva kérte a kocsiat, álljon meg. Öreg, komor férfiúnak látszott a megszólított.

— No mi baj!

— Hova megy bátya? kérdé Julesa reszketve.

— A szomszéd U. városba gazdám után, szólt mogorván s a lovak közé csapott.

— Az Isten irgalmára kérem vegyen fel kocsi-jára, vigyen magával.

— Hm! dörmögé az öreg kocsis. Maga kisasszony ugy-e, hát hova megy?

— Nem vagyok kisasszony, oh nem, én egy mindenkitől elhagyott üldözött árva vagyok, nincs senkim, még az anyám sírjáról jött szellő is üldöz; el akarok menni, el, a hol nem ismer senki; öreg bátya az Isten szerelmére kérem, szánjon meg!

— Hm! Hm! dörmögé az öreg kocsis, — hát aztán...

Julesa lekapcsolta kezéről az egyetlen ékszer, melyet magán felejtett, karpereczét, s átnyújtotta a kocsi-nak.

— Vegye, vegye, nincs semmim több, vegye ezt öreg bátya, szivesen oda adom ezt is, csak vigyen el magával.

— Nincs semmije több?! Hm, hm, hm! Nem azt akartam mondani leányom, ülj csak fel hátul a kocsi-ba; féderes ülés az, fáradt vagy, jól elalhatsz, reggelre pedig ott leszünk. Ülj csak fel leányom!

E perczben kétségbeesett futással jött egy ifjú a kocsi felé, megragadta a kocsi-ba lépni akaró hölgy kezét, elhalmozta csókjaival, s esdekelve kérte.

— Asszonyom, az égre! üldöznek, mentsen meg! A menekülő hangjára a leány szive elszorult, kit most a törvény keze üldöz a bűnös — Arthur volt, az

ifjú ki őt boldogtalanná tette, jegyese ki megcsalta, s szive mégis oly nemes volt, hogy e perczben eszébe sem jutott a bosszú. Helyette lelkét szerelem, szánalom foglalta el, majd megdöbbsent, agyán ezer gondolat cik-kázott át.

— Minő szép utazni vele, elmenni vele, boldog lenni valahol, hol mindkettő ismeretlen. Oh minő édes...

— Nem nem, többé e nem lehet; de azért még is meg kell menteni őt!... Oda lépett az öreg kocsi-sához:

— Jó bátya, édes jó bátya, én ez urat ismerem, vigyük őt magunkkal.

Az öreg becsületes ember arca elkomorult, szomorúan sodorított egyet a leelőző ősz bajuszon.

— Ez urat ismered, te el akarsz szökni vele...

Oly szemrehányó a becsületeség és lelki súlyedés feletti sajnálat s megvetés oly vegyülete volt e hangokban, hogy a leány szeméből a fájdalom és szegyen könyve tört fel.

— Nem, bátya, esküszöm, oh mire esküdjem?... igen, igen!... szemem világra esküszöm, hogy én ez emberrel nem akarok szökni, ártatlan és tiszta vagyok a büntől, tiszta mint a ma született gyermek.

Egy percznyi csend állott be, a félmármoros ifjú szóltan, egy korhely, egy könyelmő szokott egykedvűségével már ekkor a körülte történetekre nem is figyelve, benn ült a kocsi-ban. A leány sörongva állott ott, közelből hallatszanak már az üldöző hajdúk léptei.

— Ülj fel leányom; de magadról meg ne feledkezzél, szóló a becsületes öreg s a kocsi tova robogott.

A ki az imént könyörögve kérte a megmentést, most a kocsi szegletében perczig semmivel nem gondolv szunnyadt, majd egész otthonossággal szivarra gyújtott. Most mintha egy gondolat villant volna meg agyában, közelebb huzódott a hölgyhez, s megfogta kis kezét.

A kis fehér kéz az övében reszketett; az ifjú ajakán egy kéjencz remény mosolya futott végig:

— Oh minő boldog vagyok, hogy nagysáddal utazhatom, kit oly rég óta szeretek, titkon áldom azt a — tudja kérem eme kis párbajt — mely e szerencsében részesített.

A hölgy tudta, hogy az ifjut miért üldözik; de nem mondta.

— Ön engem nem ismer, suttagó a hölgy.

— Ismerem önt, megmondja szivem, hogy ön az kit csak egyszer láttam, de ugy e szép arcz, e könnyed silphid termet örökre lelkembe van vésvé, csak egy szót, csak egy mosolyt oh szép angyalom!

— Ön ezt más többeknek elmondta, suttagó a leány, szeretett egy leányt is s azt ígérte, hogy elvesz.

— Csak játék, játék volt angyalom; fit done! szeretni őt!... Te tudod viszonyaimat? oh egy édes sejtelem azt mondja nekem, hogy ki eddig ily figyelemmel kísért, az szeret. Emeld fel fátylodat, borulj reám, oh sugd elbájolt szivem viszhangját: szereltek.

— Csak játék, játék volt! suttagó magában Julesa fájdalommal. Tudta ő ezt, s még is ugy fájt tőle magától hallani. De mintha fény táruult volna lelkében, most látott, látott tisztábban, most látta át minő elvetemült csábító az a kinek ő még hibáit is megakarta bocsátani, mert voltak perczek, midőn azt vélte, azt hitte, hogy még is szerette őt, szeretnie kellett. Mint fájt így győződni meg, hogy e meleg szavak, melyek ugy a szív mélyéből látszanak felőrní, hazug betanult mondatok, a melyeket elmond egy lefátyolozott nőnek is, kit nem ismer, nem látott soha. Perczekig szóltan ült ott, a csábító ezt jó jelnek vélte, pedig a leány szivében a haldokló szerelem küzdött a leggyilkosabb fájdalommal. Az ész szava mindig hangosabban mondta:

— Látod minő aljas, minő elvetemült az a kit szerettél.

Igaz csak szerette, most érezni kezdé, hogy gyűlöli őt, gyűlölte már s ajkán szánó lenező mosolylyal suttagó:

— Milyen aljas, milyen nyomorult és megvetésre méltó.

Arthur közelebb huzódott, már kitárta karjait, hogy átölelje, midőn egy villám megvilágította az éjszakát, a villámfényénél Julesa fellebbent fátyolát, s láttatta megvető arcát, gunyos mosolyát.

Arthur mintha őt sújtotta volna le a villám, megmervülten alig rebegheté:

— Julesa... Bürgözd Julesa!...

(Folyt. köv.)

Ü Z L E T:

Szatmártt, augusztus hó 22-én tartott hetivásári piaci árak következők közlöknként: Tiszta buza 6 ft—6 ft 40 kr. Kétszeres 5 ft 20—5 ft 60 kr. Rozs 4 ft 40—4 ft 80 kr. Tengeri 7 ft 60—8 ft. Árpa 4 ft—4 ft 20 kr. Zab 2 ft 20—2 ft 40 kr. Kása 10—11 ft. Főzelék 10 ft. Krumplic 2 ft 40 kr.

N.-Károlyban, augusztus 21-én tartott hetivásári piaci árak következők közlöknként: Tiszta buza 7 ft—7 ft 60 kr. Kétszeres 5 ft 40—6 ft. Rozs 4 ft 40—5 ft 20 kr. Árpa 4 ft—4 ft 20 kr. Zab 2 ft 20

—2 ft 40 kr. Tengeri 7 ft—7 ft. 20 kr. Kása 12 ft—12 ft 40 kr. Paszuly 13 ft 60—14 ft. Lencse 11 ft. Borsó 8 ft 40 kr. Krumplic 1 ft 20—1 ft 40 kr.

Hibaigazítás.

A „Bikszádi fürdő” című legközelebbi számunkban megjelent cikkben következő nyomtatási hibák maradtak:

- 1. hasáb 9 sor „hatásu” helyett „hatásuk”;
- „ „ 20 „ „mely” „ „és ez”;
- „ „ 29 „ „s” kihagyatik;

- 2. hasáb 55 sor „helyjé” helyett „helylyé”;
- „ „ 54 „ „visszaélzések” h. „visszaéléseket”;
- „ „ 59 „ „nemesak” kihagyatik;
- 3. h. 37 s. „melyek... hatnak” helyett „melyek mindenek előtt olvasztólag a test legkisebb részeire s úgy leginkább a vére mint azok vivőjére hatnak”;
- 5. h. 42 s. „eredményezetik” helyett „mutatkozik”;
- „ h. 58 s. „el” után tételik „ily hamar”;
- 150. lap 1-ső hasáb 4 sor „alhati” helyett „alhasi”.

H i r d e t é s e k.

SZŐLLŐ-ELADÁS.

Szeő-Demeter községében — az általánosan kitünőnek ismeretes „Nagy” hegyen 9 hold 1065 □ öl legjobb mütben álló szőlő, 10 hold aljal, s az idei bő termésrel együtt — szabad kézből örök áron eladó.

Fekvése jóságát igazolja az idén is bőven mutatkozó termése. Értekezhetni akár személyesen az alólirt s Szeő-Demeteren lakó tulajdonossal, akár bérmentes levéllel u. p. Ér-Endréd. 1—6 *Novák Gusztáv.*

MAKK KIBÉRLÉS.

A munkácsi és szt.-miklósi uradalmak erdeiben megtermett tölgy- és bikkmakk folyó évi szeptember 17-kén fog Munkácsen az uradalmi főtisztviségi irodában nyilvános árverés útján bérbe adatni. 1—3

Eperjesi vízi-mész.

Mely úgy a száraz levegőn, mint nedves helyeken, valamint víz alatt is csakhamar megkeményedik és kővé válik.

Az építkezésnél mint elkerülhetlen anyagot ajánlja alant irt a n. é. közönség figyelmébe, legjutányosabb gyári áron.

A hol ez kissébb s nagyobb mennyiségben folyton megszereshető. 1—3

Jeszenszky Lajos.

T. Aszalay Antal nr 8-dik számú házánál a piacz oldalon butorozva vagy a nélkül, 1866. év Szentmihálytól kiadandó: 4 szoba, 1 konyha, 1 kamara, 1 fa-, 1 bor-, és zöld-séges pincze; azaz egy családi, vagy pedig 3 magány-lakra is beoszthatók, mivel külön bejárásai vannak. 4—4

H I R D E T M É N Y.

Melyszerint alólirtott, hivatalból kinevezett erdőzár gondnok által közhírré tételik, miszerint az ugocsa megyebeli Tur-Terebesi, ugynevezett peres alerdőbeni makkoltatási haszonvétel a f. 1866-ik évi szeptember 8-tól, a következő 1867. évi mártius 19-ik napjáig tartó időre nyilvános árverés útján T.-Terebes községben a f. 1866-ik évi augusztus hó 29-ik napján, a többet ígérőnek haszonbérbe fog adatni. Mely kitűzött időre a haszonbérrelni szándékozók, szükséges bánatpénzzel ellátva meghivatnak.

Az árverelési feltételek N.-Szöllősen az alólirtott erdő zár gondnoknál a kitűzött határideig, a kitűzött határidőn pedig T.-Terebes községben megtekinthetők.

Kelt N.-Szöllősen augusztus 14. 1866.

Szeiler János.

hivatalból kinevezett erdő-zár gondnok.

2—2

587. sz. Alp.

1—5

P. 215. 866.

Hirdetmény.

Felső-Bányán elhalt Krassay Józsefnek s nejének, született Endrédy Máriaának hagyatékához tartozó, a kis sikarlói 587. sz. tjkönyvben álló 1100 fura becsült, terjedelmes gyümölcsösrel összekapcsolt, s minden megkivántható és jókarban levő épületekkel felszerelt szőlőbirtok harmad izbeni árverezésére határidőül a helyszíne folyó évi sept. hó 17-ik napjának reggeli 10 órája kitűzetik.

Miről venni szándékozók aként értesítetnek, hogy akkor a kérdéses birtok az alólirtnál Szinyér-Váralján, vagy t. Lánzky István végrendeleti végrehajtó urnál Felső-Bányán bármikor megtekinthető feltételek mellett becsáron alól is a legtöbbet ígérőre le fog útetni. Kelt Sz.-Váralján, aug. 13. 1866.

Bartók Antal fszbiró.

1—5

Árverési hirdetmény.

A Zászlói Kajtán és fia esőd ügyében a hitelezők választmánya javaslatára a tömeget illető, 127 adósnál kün lévő némely kisebb, de összesen 3678 ft 14 krra rugó actív követelések elárvereztetése megrendeltetvén, — határidőül f. é.

Haszonbéri hirdetmény.

Szatmár-Németi sz. kir. város alpolgármestere által ezenel közhírré tételik, miszerint Szatmár-Németi város tulajdonához tartozó, Szamos vizén lévő nagyhíd vámszedhetési jog, a kövezet vámszedhetési joggal együtt f. évi november hó 1-től, 1867-ik év december utolsó napjáig, vagyis egy évre s két hóra e f. évi szeptember hó 26-án délelőt 10 órakor, a városház tanács termében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni.

Kikiáltási összeg egy évre 16,000 ft. Az árverelni szándékozók a fent kiirt helyre, s határnapra elegendő bánatpénzzel ellátva, azzal hivatnak meg, hogy az árverési feltételek addig is az alpolgármesteri hivatalnál bármikor is megtekinthetők.

A fentit határnapig beérkezendő szabályszerű zárt ajánlatok, ha azokhoz az ajánlott összegnek 10%-tőlja bánatpénzül mellékeltek, az alpolgármesteri hivatalban elfogadhatnak.

Kelt Szatmárt, 1866. auguszt. 22-én.

Sándor János, alpolgármester.

september hó 18-iknapja d. e. 10 órája oly formán tüzetik ki, hogy akkor a városházán a részletesen kimutatott követelések egyenkint vagy tömegesen a legtöbbet ígérőnek készpénzért nyilvánosan el fognak adatni.

Addig is a venni szándékozók értesítetnek, hogy az elárverelendő követelések részletes jegyzéke a városházán kifüggesztetett, s hogy ugyanazt, valamint a követeléseket tárgyzó okmányokat, könyv kivonatokat és adósleveleket Szirti Ferencz tömeggondnoknál, és az árverés

napján a városházán Geilert László végrehajtó bírónál megtekinthetik, és az adósok kiléte és tartozásai minősége felől bővebb felvilágosítást nyerhetnek.

Figyelmeztetnek egyszersmind a megintett adósok, hogy azon időig tartozásukat a nevezett tömeggondnoknál lefizethetik.

Kelt Nagybányán 1866. év aug. 6-án tartott törvényszékből.

2—3

Harácsék Ignác, főbíró. Füley Gusztáv, jegyző.

14—15 CHEFS-D'ŒUVRE DE TOILETTE!

Császári királyi es hercegei udvarok által pártfogolt, szabadalmok és emlékpénzzel kitüntetett.

DR. BÉRINGUIER L.

KORONASZESZE.

(A kölni vizek legjava)

Eredeti üvege

1 ft 25 kr. o. é.

Kitünő minőségű — nemesak mint kellemes illat — és mosdóvíz, hanem mint kitünő segélygyógyszer is, mely az életműszereket élénkíti és erősíti.

BORCHARDT orvos-tudor

NÖVÉNY-SZAPPANA

elismert szer a bőr szépítésére és finomítására, mindennemű bőrtíztálatanság ellen, valamint sikerrel használható mindennemű fürdőhöz.

Egy eredeti lepecsételt csomagrak az ára 42 kr.

DR. BÉRINGUIER

NÖVÉNY HAJFESTŐ-SZERE

(tokban foglalt kefe és csészevel együtt 5 ft o. é.)

Tökéletesen ezélszerűnek elismert és ártalmatlannak bizonyult, melylyel haját, szakál és szemöldököt, minden árnyazatu színre festeni lehet.

Dr. **LINDES** tanár

NÖVÉNY RUDAS HAJ-KENŐCSE.

Növeli a haj tényét és ruganyosságát, egyszersmind a fejtetőszilárdítására is alkalmas. Egy eredeti darab ára 50 kr.

Dr. BÉRINGUIER

Növény-gyök hajolaja

hosszabb használatig tartó üvegekben 1 ftval.

a legalkalmasabb növény-alkatrészekből összeállítva, a haj és szakálepántartására — erősítése és szépítésére, valamint az oly kellemetlen korpa és sömör gátlására.

Dr. SUIN de BOUTEMARD

FOG-PASZTÁJA

1/4 és 1/2 csomagocskákban 70 és 35 kr. fog és foghús legelősebb, legkényelmesebb és legbiztosabb épentartási — és tisztító-szere, egyszersmind kellemes üdöséget kölcsönöz a szájüregeknek.

Balzsamos olajbogyó szápan

mint enyhe és egyttal hatályos napi mosdószere, még a leggyöngédebb bőrű hölgyek és gyermekek számára is legjobban ajánlható. Egy eredeti csomag ára 50 kr.

HARTUNG orvostudor

CHINAHÉJ-OLAJA

mely a legjobb minőségű Chinahéj főzet — és balzsamos olajok összetételéből áll, a haj fentartására és szépítésére.

Ára 85 kr.

HARTUNG orvostudor

Növény-haj-kenőcse.

mely a hatályos tápáló nedvek és növényi anyagok alkatrészeiből áll, a hajnovés elesztérésére szolgál. Ára 85 kr.

A fentebbi kitünő tulajdonságuknál fogva elismert cikkek a valódi minőségérti jótálás mellett **Szatmár** városára nézve egyedül kaphatók: **Weisz Jánosnál.** Nagybányán: Harácsék József, **Nagykalóban:** Mandl Sal. **Nagykárolyban:** Schöberl C. **Nyírbátorban:** Legányi Ede, **Nyíregyházán:** Reich et Pavlovits és **Szigeten:** Ráth József urnál.